

Fundacja Edukacji Domowej
ul. Szlak 20/7
31-153, Kraków
KRS: 0000662837

Kraków, 24.06.2025 r.

Dotyczy: Rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego w roku 2026.

Szanowna Pani Minister,

w związku z projektem rozporządzenia Ministra Edukacji dotyczącym sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego na rok 2026, wyrażamy głębokie zaniepokojenie proponowaną zmianą zasad finansowania edukacji domowej, w szczególności **obniżeniem limitu uczniów uprawniających szkołę do dotacji o wadze 0,8 z 200 do 96 uczniów.**

Przekazane do opiniowania rozporządzenie w zakresie art. 37 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. — Prawo oświatowe wprowadza zmiany w stosunku do trzech ubiegłych lat. Przez ten czas funkcjonowaliśmy z finansowaniem, które przewidywało 3 poziomy wysokości finansowania na uczniów w trybie edukacji domowej:

– 80% — gdy w szkole jest mniej niż 200 uczniów spełniających obowiązek szkolny poza szkołą, – w zakresie uczniów powyżej 200 stosuje się odpowiednio:

40% — gdy w szkole stosunek liczby uczniów niespełniających obowiązku szkolny poza szkołą (zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe) do liczby wszystkich uczniów wynosi co najmniej 30%,

20% — gdy w szkole stosunek liczby uczniów niespełniających obowiązku szkolny poza szkołą (zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe) do liczby wszystkich uczniów wynosi mniej niż 30%.

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego w roku 2026 zmienia przydział finansowania na uczniów w trybie edukacji domowej:

– 80% — gdy w szkole jest mniej niż 96 uczniów spełniających obowiązek szkolny poza szkołą, w zakresie uczniów powyżej 96 stosuje się przelicznik zeszłoroczny.

Negatywnie opiniujemy obniżeniem limitu uczniów uprawniających szkołę do dotacji o wadze 0,8 z 200 do 96 uczniów. Jako organizacja działająca na rzecz dzieci i rodzin edukacji domowej oraz szkoły wspierające ten model, obserwujemy bezpośrednie skutki

finansowe i organizacyjne dotychczasowego systemu. Proponowana zmiana pogłębia już istniejące problemy i może **drastycznie ograniczyć dostęp do wysokiej jakości edukacji** dla tysięcy uczniów i uczennic realizujących obowiązki szkolny poza szkołą.

W naszej ocenie proponowana zmiana **nie odzwierciedla rzeczywistych kosztów funkcjonowania szkół wspierających edukację domową, a wręcz uderza w te placówki, które zapewniają dzieciom realne wsparcie edukacyjne.** To właśnie małe, zaangażowane szkoły, które realizują zadania wynikające z **art. 37 Prawa oświatowego** — takie jak prowadzenie konsultacji, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, organizowanie egzaminów czy bieżący kontakt z uczniem i rodzicem — będą zmuszone do ograniczenia działań lub wprowadzenia dodatkowych opłat. W wielu przypadkach może to oznaczać konieczność zakończenia działalności, szczególnie w przypadku szkół, które stawiają na relacje, indywidualizację i zaangażowanie.

Zauważamy również, że proponowana zmiana może w praktyce sprzyjać szkołom przyjmującym dużą liczbę uczniów edukacji domowej, lecz zapewniającym im jedynie ograniczone wsparcie. Dla takich placówek nowe zasady nie będą istotnym obciążeniem. Natomiast szkoły, które stawiają na jakość, indywidualne podejście i bliską współpracę z rodzinami, mogą być zmuszone do ograniczenia liczby uczniów, którym są w stanie zapewnić kompleksowe wsparcie. Może to również skutkować przeniesieniem się dzieci do placówek, które w mniejszym stopniu angażują się w proces edukacyjny, co z kolei nie sprzyja rozwojowi edukacji domowej jako formy odpowiedzialnej i merytorycznie wspieranej nauki

Zadajemy pytanie, na jakiej podstawie została przyjęta liczba 96 uczniów jako nowy próg finansowania. **Czy przygotowano analizy rzeczywistych kosztów, a jeśli tak — na jakiej próbie i w jakim zakresie? Tak poważna zmiana powinna zostać oparta na twardych danych i przejrzystych analizach, a nie arbitralnej decyzji administracyjnej.** Zmniejszenie limitu bez uzasadnienia budzi wątpliwości co do transparentności procesu legislacyjnego i odbiera szkołom poczucie stabilności, tak potrzebne w planowaniu działań edukacyjnych.

Z perspektywy konstytucyjnej i społecznej taka zmiana budzi istotne zastrzeżenia. **Artykuł 70 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej** gwarantuje wszystkim obywatelom równy dostęp do edukacji:

“Władze publiczne zapewniają obywatelom powszechny i równy dostęp do wykształcenia. W tym celu tworzą i wspierają systemy indywidualnej pomocy finansowej i organizacyjnej dla uczniów i studentów. Warunki udzielania pomocy określa ustawa”. (Ust. 4 art. 70. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej — Dz.U.1997.78.483)

Konwencja o Prawach Dziecka nakłada na państwo obowiązek ochrony dzieci przed wszelkimi formami dyskryminacji, również tej pośredniej, wynikającej z decyzji finansowych:

“Art. 2

1. Państwa-Strony w granicach swojej jurysdykcji będą respektowały i gwarantowały prawa

zawarte w niniejszej konwencji wobec każdego dziecka, bez jakiegokolwiek dyskryminacji, niezależnie od rasy, koloru skóry, płci, języka, religii, poglądów politycznych, statusu majątkowego, niepełnosprawności, cenzusu urodzenia lub jakiegokolwiek innego tego dziecka albo jego rodziców bądź opiekuna prawnego.

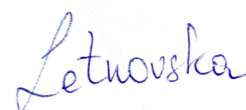
2. Państwa-Strony będą podejmowały właściwe kroki dla zapewnienia ochrony dziecka przed wszelkimi formami dyskryminacji lub karania ze względu na status prawny, działalność, wyrażane poglądy lub przekonania religijne rodziców dziecka, opiekunów prawnych lub członków rodziny.” (Konwencję o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. - Dz.U.2000.2.11)

Proponowany model finansowania edukacji domowej prowadzi do sytuacji, w której dzieci realizujące obowiązek szkolny w prawnie dopuszczalnej formie pozaszkolnej są finansowane na niższym poziomie, co przekłada się na mniejszy dostęp do materiałów, zajęć i wsparcia. Nie powinno mieć miejsca różnicowanie dzieci ze względu na wybraną formę kształcenia — każda z nich jest równoprawna i wymaga właściwego zabezpieczenia ze strony państwa.

Dlatego apelujemy o ponowne przeanalizowanie projektowanej zmiany i odstąpienie od planowanego obniżenia limitu do 96 uczniów. Uważamy, że właściwym i sprawiedliwym rozwiązaniem byłoby przywrócenie jednolitego wskaźnika 0,8 dla wszystkich uczniów w edukacji domowej, niezależnie od liczby uczniów w danej szkole. Tylko takie podejście zapewni realne równouprawnienie form edukacyjnych i stworzy warunki do dalszego rozwoju wysokiej jakości edukacji domowej w Polsce.

W imieniu środowiska edukacji domowej deklarujemy gotowość do dalszego dialogu, współpracy i przedstawienia danych oraz przykładów pokazujących, jak obecny system finansowania wpływa na dzieci, szkoły i rodziny. Wierzymy, że wspólnie możemy wypracować rozwiązania, które będą służyć nie tylko interesom administracyjnym, ale przede wszystkim dobru dzieci.

Gabriela Letnovska
Wiceprezes Fundacji Edukacji Domowej

.....

Fundacja Edukacji Domowej
ul. Szlak 20/7, 31-153 Kraków
KRS: 0000662837

☎ 12 291 98 58
✉ sekretariat@domowa.edu.pl
🌐 www.domowa.edu.pl